

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

14-15 X 2026, WARSZAWA

KSIEŻA DLA WŁADZY GROŹNI

Duchowni współpracujący z opozycją
(1976-1989), cz. IV

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

PROGRAM

14 X 2026

PANEL I

10.00	Otwarcie konferencji
10.00–10.20	Dr hab. Mariusz Krzysztofiński – IPN RZESZÓW <i>„Pozareligijna działalność” duchowieństwa rzymskokatolickiego w latach 70. i 80. XX wieku i jej przeciwdziałanie operacyjne, polityczne oraz prawne</i>
10.20–10.40	Dr hab. Rafał Łatka, prof. UKSW – BBH IPN <i>Księża współpracujący z opozycją jako temat rozmów prowadzonych na forum Komisji Wspólnej przedstawicieli Rządu PRL i Episkopatu Polski (1980–1989)</i>
10.40–11.00	Dr Jan Hlebowicz – IPN GDAŃSK <i>Biskup Kazimierz Kluz – duszpasterz „Solidarności”</i>
11.00–11.20	Dr Grzegorz Majchrzak – BBH IPN <i>Ksiądz Henryk Jankowski od kontaktu operacyjnego SB do jednego z ważniejszych wrogów PRL</i>
11.20–11.50	Dyskusja
11.50–12.10	Przerwa

PANEL II

12.10–12.30	Dr hab. Bogusław Wójcik – IPN RZESZÓW <i>Ksiądz prof. Bolesław Kumor (1925–2002) w poszukiwaniu prawdy historycznej</i>
12.30–12.50	Dr Mateusz Ratyński – MHPRL, INSTYTUT PAMIĘCI WSZECHNICY ŚWIĘTOKRZYSKIEJ <i>Asystent Ruchu Ludowego”. Ks. Bogusław Bijak (1930–2011)</i>
12.50–13.10	Piotr Mierecki <i>„Pielgrzym niepodległości”. Ksiądz Witold Andrzejewski – duszpasterz akademicki i kapelan „Solidarności”.</i>
13.10–13.30	Dr hab. Jarosław Durka <i>Ksiądz Zenon Raczyński (1933–1996) – kapelan częstochowskiej „Solidarności”</i>
13.30–14.00	Dyskusja
14.00–14.40	Przerwa

PANEL III

- 14.40–15.00 **Dr Krzysztof Andrzej Kierski** – IPN OLSZTYN
Ksiądz Lech Lachowicz – przyjaciel opozycji
- 15.00–15.20 **Mateusz Szłapka** – IPN BYDGOSZCZ
Ksiądz Zbigniew Szygenda – kapelan wrocławskiej "Solidarności"
- 15.20–15.40 **Dr Zbigniew Stanuch** – IPN SZCZECIN
Współpraca księży: Waldemara Szczurowskiego i Tadeusza Czapiği z opozycją antykomunistyczną na Pomorzu Zachodnim w latach osiemdziesiątych XX wieku
- 15.40–16.00 **Dr hab. Elżbieta Wojcieszek** – IPN POZNAŃ
Działalność ks. Czesława Hałgasa (1935–2017) MS, w parafii pw. Św. Jana Chrzciciela w Trzciance w województwie pilskim w latach 1982–1985
- 16.00–16.20 **Dr hab. Leszek Zygmunt, PANS** – PAŃSTWOWA AKADEMIA NAUK
STOSOWANYCH W CIECHANOWIE
Księża dla władzy groźni w diecezji łódzkiej (1980–1989)
- 16.20–16.50 Dyskusja
- 16.50–17.10 Przerwa

- 17.10–18.40 **PREZENTACJA KSIĄŻKI**
REMINSJENCJE ŚMIERCI KS. JERZEGO POPIELUSZKI
red. R. Łatka, J. Wąsowicz, Warszawa 2026
– Dr hab. Rafał Łatka prof. UKSW – BBH IPN
– Ks. dr hab. Jarosław Wąsowicz – ARCHIWUM SALEZJAŃSKIE
INSPEKTORII PILSKIEJ
– Ks. dr hab. Dominik Zamiatała, prof. UKSW
Prowadzenie: Dr Jan Hlebowicz – IPN Gdańsk

15 X 2026

PANEL IV

- 10.00–10.20 **Dr Ewelina Ślęzak** – IPN ŁÓDŹ
Duchowny w służbie wolności – działalność ks. Jana Umińskiego na rzecz opozycji demokratycznej
- 10.20–10.40 **Ks. dr hab. Grzegorz Sokołowski** – ARCHIWUM ARCHIDIECEZJALNE
WE WROCŁAWIU
Odwaga towarzyszenia. Ks. Stanisław Orzechowski (1939–2021), wsparcie opozycji antykomunistycznej i jego konsekwencje

10.40–11.00	Piotr Litka – IPN KRAKÓW <i>Ksiądz Stanisław Suchowolec (1958–1989) i jego kontakty z opozycją wrocławską</i>
11.00–11.20	Dr Paweł Glugla <i>Ks. Edmund Karuk CM superior i proboszcz w Tarnowie (1983–1989) i jego antykomunistyczna postawa</i>
11.20–11.40	ks. dr Paweł Kostrzewski – INSTYTUT WYŻSZYCH STUDIÓW TEOLOGICZNYCH W CZĘSTOCHOWIE <i>Ksiądz Stanisław Paras (1906–1994) i jego związki z opozycją antykomunistyczną w Zagłębiu Dąbrowskim</i>
11.40–12.10	Dyskusja
12.10–12.30	Przerwa

PANEL V

12.30–12.50	Dr Przemysław Misiołek – MUZEUM REGIONALNE W JAŚLE <i>Duszpasterze jasielskiej „Solidarności” – księża Stanisław Kołtak i Stanisław Marczak</i>
12.50–13.10	Dr Sebastian Drabik <i>Kapłan niezłomny i kapelan bielskiej „Solidarności” – ks. Józef Sanak (1917–2008)</i>
13.10–13.30	Michał Owczarek – IPN ŁÓDŹ, UL <i>„Orszulik miał taką mentalność, iż targował się z władzami nawet o 5 zł i odnosił wielką radość gdy udało mu się tę sumę uzyskać” – wybrane aspekty działań i współpracy z opozycją ks. Alojzego Orszulika w kontekście normalizacji stosunków polsko-watykańskich oraz relacji państwo-Kościół</i>
13.30–13.50	Mateusz Sobczak – UW <i>Instrumentalizacja art. 194 k.k. w polityce represyjnej władz PRL. Studium przypadku śledztwa przeciwko ks. Jerzemu Popiełuszcze</i>
13.50–14.10	Dyskusja
14.10	Zamknięcie konferencji

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ